



Боши биринчи бада

Муҳаррир тўғри айтди: «Хан дасак, нима учун «Хан» дейиш-мишди айтилиши...»

Шоҳсан мен референдум ҳақидаги қарорни умуман иккинчи баҳоларим ҳолда, бу референдумга муносабат билдириш ёки унда қатнашиб қийин қанчалик айтиш жуда қийин деб ҳисоблайман. Умуман олганда, Иттифоқ, бироқ жуда ахши нарсаси. Ёш бола ҳам қилдикчи, беш бармоқ бирлашади, бир мушт бўлса, унинг кучи ошади...

мақомларини сақлаб қолишни хоҳласлар, у ҳолда бу Иттифоққа фақат Конфедерация субъектлари сифатида киришлар мумкин...

Албатта, Ўзбекистон ҳар қандай Иттифоқни сақлаб қолиш учун «овоз берарди». Бунинг учун шарт-шароит бор; булар томонлама ташвиқот, аҳолининг ҳамма нарсасидан воқиф эмаслиги, кузатувчиларнинг йўқлиги ва ҳоҳсалор. Буларнинг ҳаммаси мазмурий систематик референдумнинг аввалдан режалаштирилган сценарий бўлишига ўтказиб олиш имконини беради.

Аниқ қилиб айтиш мумкин, марказ «муқтақил давлатлар» шаклини «муқтақил жумҳуриятлар» шаклига алмаштириб, бу Иттифонини сақлаб қолиш имконини яна бой бермоқда.

М. КЕНЖАБЕК: — Умуман ҳал муҳокамасига, Муҳаммад Солиҳ айтганидан, менинча, сирикли, номуволаъиқ нарсани озғина қўяман. Қайси маънода? Шу маънодаки, янгиланган, тенг ҳуқуқли Иттифоқ ҳозирча бўлиши мумкин эмас...

тон халкларнинг аҳолининг ҳисобга олиб, мурувват қўрсатиб, пул алмашиш муда-тининг озгина узайтирди. Бироқ бу ҳақидаги фармонни Москва инобатга олмади...

О. ШАРАФИДИНОВ: — СССР Давлат банкнинг мудири «Известия» газетасида бу фармон нотўғри деб чикди. Банк мудири бир жумҳурият президенти фармонини рад қилиб ўтирибди...

М. СОЛИҲ: — Чунки банклар Иттифоққа қарашли...

олмади. Қандай қилиб шу аҳолида янгиланган Итти-фоқ бўлиши мумкин?

Суваренитетнинг энг жиддий белгиларидан бири ўша давлатнинг дунда тан олиниши. Агар бизларни бошқа ҳақиқий суверен давлатлардан олса, бизлар, демак, улар билан тенг ҳисобла-миш...

Бу ерда Озод еча тарғиб-ташвиқ халққа тушутириш бир томонлама олиб борила-ганини жуда тўғри таъкид-лади...

Яна бир эътироз шуки, ўган йилнинг апрель ойида чиқарилган СССР тиллари ҳақидаги Қонунда рус тили расмий тил деб эълон қилин-ган бўлса...

Б. КАРИМОВ: — Референ-дум масаласи бевосита Итти-фоқ шартномасининг лойи-ҳасига боғлиқ. Чунки биз қайси-бир шартлар билан Иттифоқни кирмоқчимиз. Ре-ферендум саволида айти-лаётган «Янгиланган Итти-фоқнинг қандайдиги, бирин-чи навбатда, Иттифоқ шарт-номасининг лойиҳасида акс этган бўлади...

Ҳозир мақтабларни мил-лийлаштириш, ўз тарихимиз-ни ўрганишга эҳтиёж кўча-ди, миллий мақтаб концеп-циясини ишлаб чиқиш учун ҳаракат қилинапти...

Қадрлар масаласи. Ҳозир олий ўқув юрларида, ақлий меҳнат кишилари ораси-да бизнинг халқимиз вақил-лари унинг сонига нисбатан жуда оз. Баъзи ўқув юрла-рида бунинг тўғрилишига ҳа-ракат қилинапти...

«Янгиланган шартнома»нинг энг охири вариантнинг эълон қилиш керак. Ҳақ у билан танқисини, ўзининг суверен ҳуқуқлари чиндан ҳам сақ-лангани қандайдиги ишонч ҳосил қилсин...

Ф. ҚИЛИЧЕВ: — Халқимиз бизни ўқитди, тарбиялади, биримиз олим, биримиз ёзу-вичи, умуман, саводли одамлар бўлдик...

Лойиҳанинг Иттифоқ аҳо-лига айтилган 5-моддаси ниқоятда, устомонлик билан тузилган. Бу рўйхатни кўр-ган одам унитар давлатлар эга бўлган аҳолиларнинг ҳаммаси шу ерда-ку, жум-ҳуриятларга қандай ҳуқуқ-лари қандай эътибор қилин-ди...

Бу ерда Озод еча тарғиб-ташвиқ халққа тушутириш бир томонлама олиб борила-ганини жуда тўғри таъкид-лади...

Яна бир эътироз шуки, ўган йилнинг апрель ойида чиқарилган СССР тиллари ҳақидаги Қонунда рус тили расмий тил деб эълон қилин-ган бўлса...

Б. КАРИМОВ: — Референ-дум масаласи бевосита Итти-фоқ шартномасининг лойи-ҳасига боғлиқ. Чунки биз қайси-бир шартлар билан Иттифоқни кирмоқчимиз. Ре-ферендум саволида айти-лаётган «Янгиланган Итти-фоқнинг қандайдиги, бирин-чи навбатда, Иттифоқ шарт-номасининг лойиҳасида акс этган бўлади...

Ҳозир мақтабларни мил-лийлаштириш, ўз тарихимиз-ни ўрганишга эҳтиёж кўча-ди, миллий мақтаб концеп-циясини ишлаб чиқиш учун ҳаракат қилинапти...

Қадрлар масаласи. Ҳозир олий ўқув юрларида, ақлий меҳнат кишилари ораси-да бизнинг халқимиз вақил-лари унинг сонига нисбатан жуда оз. Баъзи ўқув юрла-рида бунинг тўғрилишига ҳа-ракат қилинапти...

«Янгиланган шартнома»нинг энг охири вариантнинг эълон қилиш керак. Ҳақ у билан танқисини, ўзининг суверен ҳуқуқлари чиндан ҳам сақ-лангани қандайдиги ишонч ҳосил қилсин...

Ф. ҚИЛИЧЕВ: — Халқимиз бизни ўқитди, тарбиялади, биримиз олим, биримиз ёзу-вичи, умуман, саводли одамлар бўлдик...

Лойиҳанинг Иттифоқ аҳо-лига айтилган 5-моддаси ниқоятда, устомонлик билан тузилган. Бу рўйхатни кўр-ган одам унитар давлатлар эга бўлган аҳолиларнинг ҳаммаси шу ерда-ку, жум-ҳуриятларга қандай ҳуқуқ-лари қандай эътибор қилин-ди...

Бу ерда Озод еча тарғиб-ташвиқ халққа тушутириш бир томонлама олиб борила-ганини жуда тўғри таъкид-лади...

Яна бир эътироз шуки, ўган йилнинг апрель ойида чиқарилган СССР тиллари ҳақидаги Қонунда рус тили расмий тил деб эълон қилин-ган бўлса...

Б. КАРИМОВ: — Референ-дум масаласи бевосита Итти-фоқ шартномасининг лойи-ҳасига боғлиқ. Чунки биз қайси-бир шартлар билан Иттифоқни кирмоқчимиз. Ре-ферендум саволида айти-лаётган «Янгиланган Итти-фоқнинг қандайдиги, бирин-чи навбатда, Иттифоқ шарт-номасининг лойиҳасида акс этган бўлади...

Ҳозир мақтабларни мил-лийлаштириш, ўз тарихимиз-ни ўрганишга эҳтиёж кўча-ди, миллий мақтаб концеп-циясини ишлаб чиқиш учун ҳаракат қилинапти...

Қадрлар масаласи. Ҳозир олий ўқув юрларида, ақлий меҳнат кишилари ораси-да бизнинг халқимиз вақил-лари унинг сонига нисбатан жуда оз. Баъзи ўқув юрла-рида бунинг тўғрилишига ҳа-ракат қилинапти...

рилар экан, у ҳолда рефе-рендум ўтказишга не қоят, деб сўраганига қеладди. Яна: «Йўқ» деб жавоб берсангиз, қудратли давлатимиз ўрни-да муқтақил, аммо қучсиланган ўн бешта ёки йигирма-та давлат қарор топиши мум-кин, деган фикрларга тааж-жубанай бўлади...

О. ШАРАФИДИНОВ: — Шунча қудратли давлат бўр-сак, нега бугун дунда ҳайр-садақ олиб ўтирибмиз?

Ф. ҚИЛИЧЕВ: — Узоқ йил-лар давомида халқимизга бир мартагина ўз фикрини билдириш ҳуқуқи берилди...

СССРда референдум ўтқа-зиш тўғрисидаги Қонуннинг 29-моддасига кўра, бизнинг овозимиз қандай бўлиши роль ўйнамади...

Х. ДАВРОН: — Менинча, мамлакатнинг бугунги ноъби бўлиб турган бир пайтда унинг эртасини ҳал қиладиган референдум ўтказилишининг ўзи кишини ўйлантиради...

Референдум ҳар бир ин-сон ўз хоҳишини ҳеч қимдан қўрмай, бемалол айтиши мумкин бўлган жамиятда, яъни ҳуқуқат ёки раҳбарлар эмас, ҚОНУН ҳукмрон жамиятда ўтқиш мумкин...

«Янгиланган иттифонинг тамал тоши бугун қандай қўйлаётганини кўриб туриб-миз. Қуни кеча сайланган беш раис Павлов марказий ҳокимиятнинг жумҳуриятлар ҳукуматлари устидан тўла барқарор бўлишни оқиё-қоний айтиди...

Этмиш йил ичида шу оғиз фуқаролардан бир оғиз маслаҳат сўрамайди. Бирдан улар шаш турган жумҳурият тақдирини ҳал қиладиган саволга жавоб бериш талаб қилинса, оғирлик қилмасан-кан!

Б. КАРИМОВ: — Иттифоқ шартномасининг неча йил муддатга тузилгани ҳам маълум эмас. Муддат аниқ бўлганда ҳам ўйлаб кўриш, бирор аниқ фикрга келиш мумкин бўлмаган.

И. ҒАФУРОВ: — Маъму-лик, ноаниқлик эса шубҳа-микни оширса ошрадими, асло қалайирмайди.

А. КАЛИТОВ: — Бу суҳ-батимизда жуда кўп қиммат-ли фикр ва мулоҳазалар айтилди, шу билан бирга баъ-зи баҳслик мунозарали фикр-лар ҳам билдирилди...

Муаллиф бир томонлама ҳулоса тарғибини давом этти-риб яна шундай дейди: «Тушунтириш ишларига ҳалқ депутатларини кенг жалб этиш аниқ мудабоир. Улар-нинг ҳар бири ўз округида шу масала юзасидан сайлов-чилик билан урчушлар ва сўх-батлар ўтказиши, фуқа-роларга ўз позицияларини аниқ белгила олишларидан ердан беришлари, Совет рес-публикаларни бириктири қар-ши чиқабган кучларнинг ҳа-ти-ҳаракатиға зарба бе-ришлари мумкин...

Бу нима дегани, халққа бе-нақа бир томонлама фикр-лар аввалдан сингдириб бо-қим ҳозир кучга кирган. Суд ҳукмининг суғрида «Хукмдан норози тоғрида 10 кун ичида вилотат судига шикоят билан муқоаат қи-лишлари мумкин»...

«Ҳа, ҳеч ким истаманган, ҳеч ким кутмаган фалокат ози берди. Инсонни йўқотиш — даҳшат! Лекин эндигона 23 ёшга кирган Неъмат тақ-дири ҳақида нима деймиз. Унга ҳам инсонийлик, му-рувват ҳисси билан энди-ниш керак-ку! Бир инсон-ни йўқотиш. Инқисодини, унинг ота-онаси, фараздини мезхата эра қаршати, тоба-ғир қилиб қўймайми!»

Бу сўзларни кўпур ўйлаб қўришимиз керак.

М. ТУРОВА

КАНДАЙ ИТТИФОҚ УЧУН ОВОЗ БЕРАМИЗ?



дедар. Депутатларга қеладиган бўлсак, мени кечир-синлару, сайланмасдан бурун ҳаммаси ҳам қадрмон эди. Сайлангандан кейин, қўл-чилигининг нафаси ичига ту-шиб кетди. Улар ҳеч нар-симиз муқтақил ҳал қила ол-масди, маъна шундай вазият-да биз Иттифоқ тасаруфига қандай ҳамма қўл қўйиб о-лиши мумкин эмас.

М. СОЛИҲ: — Мирзо, сиз ҳозир биз бугун яшаётган Итти-фонинг белгиларини айта-сан. Бугунги дардрларимиз қис-са лаштаган Иттифонинг ўзимизга айқайдиган фо-живий томонларини айтап-сиш ва жуда тўғри айтпа-сиш. Аммо сизнинг гапи-ригизга улур: «Бу бола нима де-япти ўзи, бу эски Иттифоқ-ни, ҳозир яшаётганини ай-тапти. Биз сизга бошқа бир Иттифоқ бермоқчимиз, Мир-зо Кенжабек», дейишди.

Б. КАРИМОВ: — Референ-дум масаласи бевосита Итти-фоқ шартномасининг лойи-ҳасига боғлиқ. Чунки биз қайси-бир шартлар билан Иттифоқни кирмоқчимиз. Ре-ферендум саволида айти-лаётган «Янгиланган Итти-фоқнинг қандайдиги, бирин-чи навбатда, Иттифоқ шарт-номасининг лойиҳасида акс этган бўлади...

Ҳозир мақтабларни мил-лийлаштириш, ўз тарихимиз-ни ўрганишга эҳтиёж кўча-ди, миллий мақтаб концеп-циясини ишлаб чиқиш учун ҳаракат қилинапти...

Қадрлар масаласи. Ҳозир олий ўқув юрларида, ақлий меҳнат кишилари ораси-да бизнинг халқимиз вақил-лари унинг сонига нисбатан жуда оз. Баъзи ўқув юрла-рида бунинг тўғрилишига ҳа-ракат қилинапти...

Ҳозир мақтабларни мил-лийлаштириш, ўз тарихимиз-ни ўрганишга эҳтиёж кўча-ди, миллий мақтаб концеп-циясини ишлаб чиқиш учун ҳаракат қилинапти...

Қадрлар масаласи. Ҳозир олий ўқув юрларида, ақлий меҳнат кишилари ораси-да бизнинг халқимиз вақил-лари унинг сонига нисбатан жуда оз. Баъзи ўқув юрла-рида бунинг тўғрилишига ҳа-ракат қилинапти...

Қадрлар масаласи. Ҳозир олий ўқув юрларида, ақлий меҳнат кишилари ораси-да бизнинг халқимиз вақил-лари унинг сонига нисбатан жуда оз. Баъзи ўқув юрла-рида бунинг тўғрилишига ҳа-ракат қилинапти...

Қадрлар масаласи. Ҳозир олий ўқув юрларида, ақлий меҳнат кишилари ораси-да бизнинг халқимиз вақил-лари унинг сонига нисбатан жуда оз. Баъзи ўқув юрла-рида бунинг тўғрилишига ҳа-ракат қилинапти...



Хосият БОБОМУРОВА
ХАДДИМ СИҒМАС

Менда Бибиҳоним мулки бўлсайди,
Қайтар кунинг учун қурадим қаср.

ТИЛОВАТ
ҚИЛГАЙМАН

Сен йўқсан,
Ҳар галги қисмати ёдидирад тун,

Энахон СИДДИҚОВА
ҚОРАҚЎЗ
ТУРНАЛАР

Қорақўз турналар қайтмаслар энди
Фоний кўзларидан гамдиди Ватан.

ПАХТАКОР
СИНГИЛАРИМГА

Жангу жадал дерлар пахтазор бу кун:
Елкасида кетмон, қўлида бола:

Севара ВАҒО
КУКЛАМ ОҚШОМИ

Равочлар тилларинг тағида ўсар
Зумрадранг этагин ёқади қирлар.

Дилбар ҲАМЗАХУЖАЕВА
ЯНА УЧ ОЙ...

Яна уч ой шоир бўламан,
Яна уч ой шавққа тўламан.

Муножотхон НУРМАТОВА
ШОИРАЛАРИМИЗГА

Нуррафшон ситоралар, — нуктадон шоирлар,
Юртим фидойилари, назмда моҳирлар.

Юраклар порлагай, бўзлагай
Шаббодада, ой ёғдусида...

Бир нафас қалбини кўтаринг, суйинг,
Бир нафас жон беринг ғуссаларига.

Сиз эмасин жафокаш—муқаддас аёлларинг,
Шарқона удулларни ҳаминча ардоқлаган!

Шоирлик юки оғир, кўтариб юрмоқ қийин,
Шоир бўлиб турилган «хотиржам» турмоқ қийин.

Шоир қалбни туйғундир, ҳалқ дилига уйғундир,
Зўрлик билан шейр кучин буткул синдирмоқ қийин.

Ҳақиқатни куйлашда журъатингиз муборак,
Маҳбуба-ю, мунислик хислатингиз муборак!

Мен дўппимни яримта қилиб
Бошим оққанча кетарман,

Шу мастона дунёга энди
Борлигимни буткул тутарман,

Сирлар аро кўзларим тиниб,
Мени жуда қаттиқ севаман,

Яна уч ой шоир бўламан...

Суратда: шоирлар (чадан) Дилором Исмоилова, Зулфия Мўминова, Марҳабо, Инобат Нормуродова, Матлуба Ҳамрозо.



АЁЛ ҚАЛБИНИНГ ТАРЖИМОНИ

НОДИРА ДЕВОНИ АФҒОНИСТОНДА НАШР ЭТИЛДИ
1985 ЙИЛИНИНГ ЕЗ кунларидан биринчи кунларида меҳроб-суратинга чўкажакман тиз.
Тиловат қилгайман сени шарафлаб,
Бу тун сенинг исминг — энг муқаддас сўз!

АЁЛ ҚАЛБИНИНГ ТАРЖИМОНИ

НОДИРА ДЕВОНИ АФҒОНИСТОНДА НАШР ЭТИЛДИ
1985 ЙИЛИНИНГ ЕЗ кунларидан биринчи кунларида меҳроб-суратинга чўкажакман тиз.
Тиловат қилгайман сени шарафлаб,
Бу тун сенинг исминг — энг муқаддас сўз!

АЁЛ ҚАЛБИНИНГ ТАРЖИМОНИ

НОДИРА ДЕВОНИ АФҒОНИСТОНДА НАШР ЭТИЛДИ
1985 ЙИЛИНИНГ ЕЗ кунларидан биринчи кунларида меҳроб-суратинга чўкажакман тиз.
Тиловат қилгайман сени шарафлаб,
Бу тун сенинг исминг — энг муқаддас сўз!

АЁЛ ҚАЛБИНИНГ ТАРЖИМОНИ

НОДИРА ДЕВОНИ АФҒОНИСТОНДА НАШР ЭТИЛДИ
1985 ЙИЛИНИНГ ЕЗ кунларидан биринчи кунларида меҳроб-суратинга чўкажакман тиз.
Тиловат қилгайман сени шарафлаб,
Бу тун сенинг исминг — энг муқаддас сўз!

АЁЛ ҚАЛБИНИНГ ТАРЖИМОНИ

НОДИРА ДЕВОНИ АФҒОНИСТОНДА НАШР ЭТИЛДИ
1985 ЙИЛИНИНГ ЕЗ кунларидан биринчи кунларида меҳроб-суратинга чўкажакман тиз.
Тиловат қилгайман сени шарафлаб,
Бу тун сенинг исминг — энг муқаддас сўз!

АЁЛ ҚАЛБИНИНГ ТАРЖИМОНИ

НОДИРА ДЕВОНИ АФҒОНИСТОНДА НАШР ЭТИЛДИ
1985 ЙИЛИНИНГ ЕЗ кунларидан биринчи кунларида меҳроб-суратинга чўкажакман тиз.
Тиловат қилгайман сени шарафлаб,
Бу тун сенинг исминг — энг муқаддас сўз!

АЁЛ ҚАЛБИНИНГ ТАРЖИМОНИ

НОДИРА ДЕВОНИ АФҒОНИСТОНДА НАШР ЭТИЛДИ
1985 ЙИЛИНИНГ ЕЗ кунларидан биринчи кунларида меҳроб-суратинга чўкажакман тиз.
Тиловат қилгайман сени шарафлаб,
Бу тун сенинг исминг — энг муқаддас сўз!



РАЗЗОҚ ҲАМРОЕВНИНГ 80 ЙИЛЛИГИГА

ҲАМОН БАРҲАЁТ ИЖОД

РАЗЗОҚ АКАНИ улкан санъаткор сифатида фазога ўхшатиш мумкин. Гап шундаки, 1946 йилда «Узбекфильм» киностудияси «Хўжа Насриддиннинг саргузаштлари» фильмининг ишлаб чиқариши билан...

Ҳамроевнинг ижодий парвозини яна неча ҳисса баланд кўтарди. Совет ва чет эл матбуотида, киношунос олимларнинг ёзувларида Раззоқ ака талқинида...

Ҳамроевнинг ижодий парвозини яна неча ҳисса баланд кўтарди. Совет ва чет эл матбуотида, киношунос олимларнинг ёзувларида Раззоқ ака талқинида...

изланишлар қилишга тўғри келди. Чунки шоир кечган фожиянинг сабаби — образнинг ўзаги, уни ҳаракатга келтирувчи куч эди. Навоий фожиясининг сабаби эса — у ўйлаган ва умид боғлаган олижаноб, муқаддас ниятларнинг пучга чиқарилишидир. То шу сабаб тўла-тўқис аниқланмагунча Навоий образи ҳосил бўлмади...

Хуллас, саботли ва тинимсиз изланишлар ўз самарасини берди — экранда Алишер Навоийнинг жонли сиймоси муқаммалланди. Чундан ҳам бу образ актриса Муқимийнинг маҳорат чўққиси бўлди. Навоий образини муқаммал яратгани учун Раззоқ Ҳамроевга СССР Давлат мукофоти берилди.



Белбоғ борлаганликлари сабабини, белбоғ борлаганликлари сабабини, белбоғ борлаганликлари сабабини, белбоғ борлаганликлари сабабини, белбоғ борлаганликлари сабабини...

Муқимий ролининг ижрочилиги мен билангина, Уйғур не-не ривоятлари билан топтирган либосларнинг катта руҳий кудратини очиб берди. Шунинг айтиши киёвлики, ҳар гал уларни киёилиши билан алақандариди сеҳрли руҳий куч бу либосларни Муқимийга киёилиши мумкинлигини таъкидлагандек бўлар, меннинг шонир киёилганида киёилиб кетишимга кўмаклашар эди...

Шундай қилиб, бир минг тўққиз юз ўттиз саккизинчи йили Жиззах қолхоз-совхоз театрида яна бир Мавлонова пайдо бўлди. Тошкентдаги кизлар билан юртида ўқиган Ойша Лолахон кутангидек рақслари билан бир шўх овози, ўзига топирилган кичик-кичик роллари қойилатиб бажариши боис томошабинлар ўртасида танила бошлади. Ушбу кезларда Назир Сафаровнинг «Уйғонинг» драмасини сахнага тайёрлаётган эди. Асосий қаҳрамонлардан бири — Инбойи ролига Ойшани таъкид қилишди. «Уйғонинг»нинг премьераси муваффақиятли ўтди. Албатта, фунда яни «Тўғилган» актриса — Ойша Мавлонованинг ҳам хизмати бор эди. Кўп ўтмай, К. Яннингнинг «Нурхон» драмасини сахналаштиришга киришилди. Бу спектаклда Ойша Мавлонова Нурхон ролини томошабинларга манзур этолди. Шундан сўнг бирин-кетин янги образлар пайдо бўла бошлади. «Веш кунлик келин»да Нозо,...

500 МАРТА МАЙСАРА БЎЛГАН АЁЛ

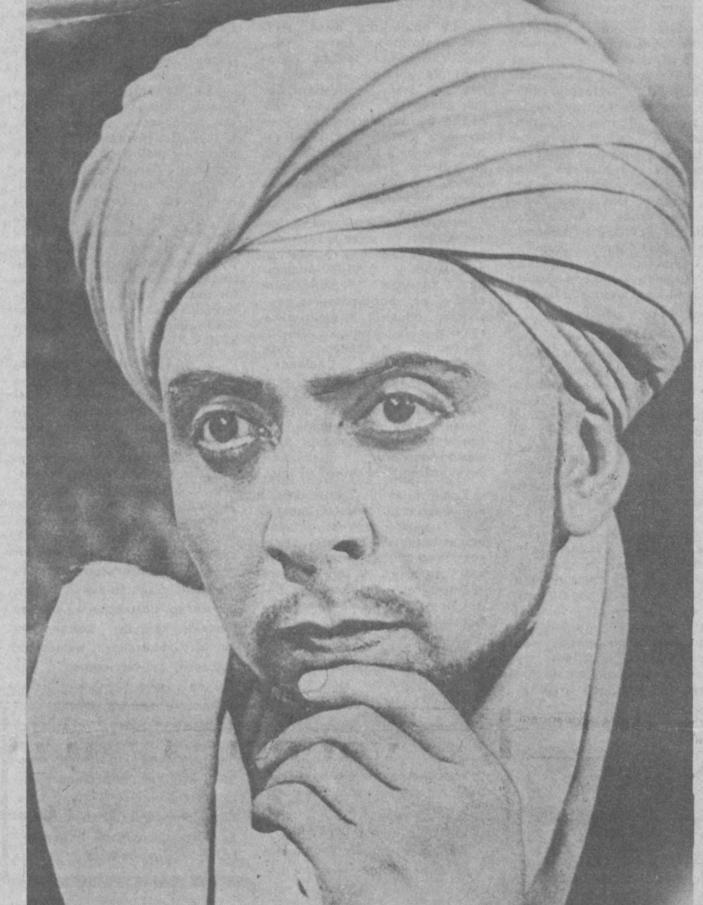
Ойша Мавлонова хонадонда бўлганимда, театр санъатининг муқаддаслигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим. Ойша ая ҳам ўзининг тинимсиз изланишлари, маънавий меҳнати тўғрисида ана шу муқаддас соҳага ҳисса қўша билган санъаткорлардан.



«Гулсара»да Гулсара, «Аршин мол олон»да Гулчеҳра... Бир минг тўққиз юз ўттиз тўртинчи йил. Етти-саккиз ёшлар чамасидаги Ойша иккала укаси билан отасидан ажралиб қолишди. Ушунда улар Тошкентнинг Жангтоҳидаги, чўкиб кетаётган зах ҳовлида яшаётди. Бу уч гўдакни боқиб аввалдан касалланди Рисиқбуви онага жуда қийин эди. Шу кезларда Жиззах театрида ишлаётган Абдулла Мавлоновани хотини Лола Мавлонова билан бирга ҳовлидан хабар олгани келиб қолишди. Лолахон ҳар галгидек қўшиниди Рисиқбуви билан хонадонга кириб ўтди. Қандайдир қўшинчи хиргойи қилиб, ўйинга тушганча ҳовли суқураётган ёшгина Ойша дарвоза очилганини ҳам сезмади. Лолахон ҳовлининг бир чеккасида Ойшага ҳавас билан қараб тураркан, санъатга меҳр қўйган бу кизчада келгусида яшн актриса ёни раққосча чиққини — сахнадаги Ойшани, томошабинларнинг адоғи йўқ оқиниларини кўз олдида келтирди...

Шундай қилиб, бир минг тўққиз юз ўттиз саккизинчи йили Жиззах қолхоз-совхоз театрида яна бир Мавлонова пайдо бўлди. Тошкентдаги кизлар билан юртида ўқиган Ойша Лолахон кутангидек рақслари билан бир шўх овози, ўзига топирилган кичик-кичик роллари қойилатиб бажариши боис томошабинлар ўртасида танила бошлади. Ушбу кезларда Назир Сафаровнинг «Уйғонинг» драмасини сахнага тайёрлаётган эди. Асосий қаҳрамонлардан бири — Инбойи ролига Ойшани таъкид қилишди. «Уйғонинг»нинг премьераси муваффақиятли ўтди. Албатта, фунда яни «Тўғилган» актриса — Ойша Мавлонованинг ҳам хизмати бор эди. Кўп ўтмай, К. Яннингнинг «Нурхон» драмасини сахналаштиришга киришилди. Бу спектаклда Ойша Мавлонова Нурхон ролини томошабинларга манзур этолди. Шундан сўнг бирин-кетин янги образлар пайдо бўла бошлади. «Веш кунлик келин»да Нозо,...

Мазмуржон ҚИЕМОВ



Р. Ҳамроев Алишер Навоий ролида

қилиб замин бўлиб хизмат қилди. Энг муҳими шундаки, Раззоқ ака бу театрда образ устиди ишлашнинг ўзига хос услубига эга бўлди. Чунки, образнинг таълиқига ақл-идрок билан ёндашиш, унинг ички моҳияти, маънавий ҳаёти, фалсафий қарашлари, ғоявий мазмунини сингдириб ўрганиш, руҳийсизга чуқур кирди олди, ҳиссиёт оламидаги туйғулар ва кичиникларини бутун борлигини билан ўзида синиб кўрди. Кези келганда, қаҳрамонини ҳаёт ҳақиқатига яқинлаштириш, жонлантириш мақсадида муаллиф талқини доирасидан уни четроққа олди, унга таҳрир киритди, муаллиф ўйлаган, аммо етарлиқ ифодали олмаган фикрни образнинг ўзидан келиб чиқиб чуқурлаштиришга уринди. Актёрнинг ҳар бир сўз, талаффуз, ибора устида кунт билан ишлашида, ҳолатини тўғри ва ўз ўрнида баҳолаш олиш санъатига эса Маннон Уйғур, Етим Бобожон, Абдор Ҳидоят каби устозларнинг бадий анъаналари қарор топди. Яна бир хислат — Раззоқ ака ўз қаҳрамонининг ҳаёти билан сахнада табиий яшаш ҳам, улар билан ёна-ён юриш, кузатиш, янги-янги қизиқлар билан бойитиш. Мана шуларнинг бариси Раззоқ Ҳамроевнинг образ устиди ишлаш услубини шакллантирди.

парвар ҳамда сиебатдон давлат арбоби Алишер Навоийнинг ҳақиқий сиймосини гавдалантириш нақадар мураккаб, масъулиятли вазифа эканлигини яхши англаш эдим, — деган эди Раззоқ Ҳамроев, — Навоийнинг улуглиги фақат халқимизга эмас, балки ҳамма қитъалар халқига ҳам озми-кўпми маълум. Мансидим — кишилар тасаввурига ана шу тарихий шахсининг тиниқ тасвири чизил, жонлантириш, томошабинга Навоий образига нисбатан чуқур ишонч туғдириш эди...

Алишер Навоий ва унинг замонага алоқадор бўлган тарихий китоблар, обидалар, рисола, ривоятлар, қиссалар, назарий ҳамда адабий асарлар дунёсига шўнғиб кетди. Образ яратилгудай қадам бу дунёда ақрамадими. Навоий яшаган даврининг кескин муҳитини, оғир нафасини чуқур ҳис этдим, ўша замондаги сийёсий, иجتимоий ва иқтисодий зиддиятларнинг келиб чиқиш сабабини давримиз назарини нуқтаи назардан яхшироқ билиб олишга интилдим, қаҳрамоннинг ана шу шартларда ҳаётини, фаолиятини, тиркчилигини ўнлаб-юзлаб тасаввуримдан ўтказдим. Натижанда Навоий ва у яшаган давр тўғрисида маълум тушуначга эга бўлдим. Хусусан, улуг мутафаккир ўз замонасида кечирган фожиянинг тўла сабабини охирига қадар тўла аниқлаш учун жиддий...

Муқимийнинг белбоғи устида ҳам Уйғур ўз гапига туриб олди. Илгари нима учун кишилар битта, иккита, учта ва ундан кўпроқ...

Санъат музейининг япон санъатига бағишланган залидаги доимий кўргазмасида намойиш этилган. Бундай буюмлар ҳар хил шаклда бўлиб, ҳаётий сахналар, рамзий ифодаларни акс эттирувчи тасвирлар, ранг баранг кимонолардаги японлар суратлари билан табиатни акс эттирувчи манзаралар билан безалган. Ҳар хил гулдонлар, чойнак, ҳой ичиш учун мўлжалланган идишлар, ликопчалар ва хомазолар шулар жумласидандир.

Чинни буюмлари Японияда бичиниб бор XVI асрда пайдо бўлган. Хитойдан чинни буюмлар ясаш сирларини қуллол Городан Сансуй...

ТЕЛЕФИЛЬМЛАР МУҲОКАМАСИ

«Узбектеелефильм» студияси йиллик ҳисобот анкуманида 1990 йилда студиянинг ижодий жамоаси томонидан яратилган бадий, ҳужжатли ва музикали фильмларнинг кўрик-муҳокамаси бўлиб ўтди. «Ғариб» уч кун давом этган кўрикда, ўзларнинг ижодий қўли билан мўбиайнда кўнлаб ажойиб фильмлар яратилганлигининг тўғриси бўлди, — деди дастлаб сўзга чиққан киношунос Ҳ. Тешабоев. — Айниқса, менга «Ана, яна Насриддин» (сценарий муаллифи А. Белинский, режиссёр Э. Давидов, оператор Н. Герасимов), «Йўл бўлсин» (сценарий муаллифи Т. Қосимов, режиссёр А. Қосимов, оператор В. Назруллоев) фильмлари яратилганлиги билан яхши ҳаётдан пухталиги билан яхши таассурот қолдирди. Ва, яна шунинг таъкидлаб ўтиш жоизки, бу студияда муаллиф-режиссёр-оператор ва актёрлар ижодий ҳам...

Шундан сўнг муҳоамада сўзга чиққан кинорежиссёр Б. Аҳмедов ва бошқалар кўрикда намойиш этилган фильмларнинг «Баҳодир Жалолов» — сценарий муаллифи ва режиссёр Т. Аҳмеджўраев, оператор В. Бродянский; «Олман мена от» — сценарий муаллифи Ф. Давлатшин, режиссёр Ш. Жунайдуллаев, оператор М. Солиев; «Исомол Жадилов» — муаллиф ва режиссёр О. Дашевская, оператор А. Умарбеков) ютуқ ва камчиликлари, ҳаётийлик ва ҳақиқийлик тўғрисида фикр-мулоҳазаларини ўртоқлашдилар.

Кўрик-муҳоамада Тожикистон ва Қирғизистон жумҳуриятларидан келган меҳмонлар ҳам иштирок этдилар.



Соцуа устaxonасининг акрaлиб турaдиган томони яна шундaки, у ердa дeярли ҳaмдa буюмлар йиринч ўлдaрдa бўлиб, Европa бoзoр XVII — XIX аср япон чинниларини ўтa шaфoфoлиги ва мўртлигини учун ҳам «тўхум пўчoқ чиннини» дeб ном олган. Намoйиш этилган ҳар хил кaттa-кичик ҳaждaги рўзoр буюмларини шулар жумлaсиндир. Нaқилланган чинни буюмларнинг мaвузи гул ва кўшлардан тaшқaри, хилмa хилдир, кўпчaк «Сити-Фукудзин», яъни eтти бaхт худoларининг тaсвири учрайд.

Яна шунинг айтиб ўтиш кераки, хитой расмлари бoғ гуллари, кўшларини тaсвирлaйдилар, япон расмoллари эсa кўпроқ тaбиaтга мурожаат eтaдилар ва тaбиий нaрсaларини тинич бўёқлардa акс eттирaдилар.

Шoрa УРМОНОВА, сaнъaтшунoс

НАФОСАТ НАМУНАЛАРИ

Япония чиннининг гўзаллиги, нафис ва рангга бойлигидан ҳайратланмаган одам бўлмас керак. Япония санъатига ўтмишда хитой санъати ўз таъсирини кўрсатди, яъни усталар хитой рамзий ифодаларини, буюмлар ҳажмининг, ясаллигини ҳамда техникасини қабул қилганлар. Шунга қарамай япон санъати ўзига хослиги билан ажралиб турди.

ннинг VI—XI асрларида япон усталари Корея қуллоллари таъсири остида сопол буюмларини сарғиш — барикрам тусда сирлаб, юқори даражада пиширишга ўтишган. Тахминан, шу даврларда ҳақиқий фаянсдан, яъни қўрғошинди сир билан қопланган, сув шимувчи гилдан буюмлар ишланган. Фаянс — французча сўз бўлиб, Италиянинг Фанези шаҳри номидан олинганки, бу жой сопол буюмларини ишлаб чиқаришнинг марказларидан...

Ўзбекистон адабиёти ва санъати



